

2. ISPIT ZNANJA: Podrijetlo riječi, odnosi među riječima i frazemi

A GRUPA

Ime i prezime _____

Razred _____

Nadnevak _____

Zadatak 1. Razmisli o razlozima jezičnoga posuđivanja. Zaokruži točne tvrdnje.

- a) Riječi se posuđuje kada ne postoji odgovarajuća riječ.
- b) Do posuđivanja dolazi i zbog kulturnih utjecaja.
- c) Riječi se posuđuju zbog dobrih međudržavnih odnosa.

Zadatak 2. Dopuni.

Riječi koje su preuzete iz drugih jezika nazivaju se _____.

Zadatak 3. Spoji par.

- a) riječi stranoga podrijetla koje se nisu u potpunosti prilagodile
 - b) riječi stranoga podrijetla koje su se u potpunosti prilagodile hrvatskome jeziku
 - c) riječi stranoga podrijetla koje su se uvelike prilagodile hrvatskome jeziku, ali ih je bolje zamijeniti hrvatskim riječima
- usvojenice
 - prilagođenice
 - tuđice

Zadatak 4. U nizu riječi podcrtaj samo usvojenice.

šoping, šećer, gravitacija, šou, jogurt, kava, čarape, dućan, boja

Zadatak 5. Zaokruži tuđice.

Jučer sam morala napisati članak o člankonošcima i umjesto da se posvetim biologiji, zatvorila sam fajn i otvorila chat. Maja me je odmah lajkala, a zatim smo čekale Doru da se konektira. Počele smo chatati. Doznala sam da je u subotu Ivin party na koji nismo pozvane. Maja je rekla da ima bolju ideju pa mi je poslala link o događaju koji će biti u gradu. Downloadirala sam ga.

Zadatak 6. Podcrtane riječi zamijeni hrvatskim riječima.

Konstantno je pričala na satu. _____

Motivacija je ključ uspjeha. _____

Jučerašnji event bio je medijski popraćen. _____

Zamalo smo zakasnili na rođendanski party. _____

Ta joj je haljina super pristajala. _____

Zadatak 7. Dopiši hrvatsku riječ.

akcent	_____	deklinacija	_____
apoteka	_____	biblioteka	_____
mobilnost	_____	harmonija	_____
muzika	_____	avion	_____

Zadatak 8. Internacionalizmi ili međunarodnice su riječi koje se upotrebljavaju u raznim jezicima. U kojim dvjema rečenicama prepoznaješ internacionalizam?

- a) Jučer smo učili o povijesti demokracije.
- b) Učiteljica nam je objasnila pojam republike.
- c) Znam sve o postignućima toga znanstvenika.
- d) Zaboravio sam ponijeti putovnicu.

Zadatak 9. Objasni što su:

- a) germanizmi: _____
- b) hungarizmi: _____

Zadatak 10. Kako nazivamo posuđenice iz turskoga jezika, a kako iz češkoga jezika?

Zadatak 11. Podcrtaj suvišne riječi u sljedećim rečenicama.

Već sedmu godinu zaredom sudjelujem na Međunarodnom riječkom karnevalu. Tin i ja imali smo izvrsnu ekipu. Pjevali smo pjesme, jeli fritule, fotografirali se i šalili. Obadvojica smo zaključili da moramo opet biti u karnevalskoj povorci.

Naš će kostim biti plave boje i bit će povezan s morem i ribama. Nude nam nekoliko alternativa kostima pa moramo dobro razmisliti. Inače, naša je karnevalska skupina imala oko stotinjak sudionika.

Mogu vam reći da mi je mjesec veljača trenutačno najdraži mjesec u godini.

Naši kostimi nisu oduševili višečlani žiri, ali zato ćemo se potruditi da dogodine budu kreativniji.

Zadatak 12. Kako zovemo suvišno, nepotrebno nizanje istoznačnih riječi u govoru ili pisanju?

Zadatak 13. Dopuni.

Sinonimi su riječi koje imaju isto ili _____ značenje. Parovi ista ili slična značenja zovu se _____ parovi.

Istoznačnice su riječi koje imaju _____ značenje dok bliskoznačnice imaju _____ značenje.

Zadatak 14. U kojim primjerima uočavaš istoznačnice?

a) imućan, bogat	c) klavir, glasovir
b) hitar, brz	d) dobrotvor, dobročinitelj

Zadatak 15. Dopuni sinonimski par.

Ne sviđa mi se kraj/_____ knjige.

Haljina je bila divna/_____.

Zadatak 16. Navedi jedan primjer dijalektnih sinonima.

Zadatak 17. Dopiši antonime.

doći _____	ljubazan _____
sretan _____	ulaziti _____

Zadatak 18. Poveži neologizme/novotvorenice i njihovo značenje.

brzogriz •	• touch screen
dvokriška •	• tipfeler
dodirnik •	• sendvič
zatipak •	• brza hrana

Zadatak 19. Zaokruži točne tvrdnje.

- a) Frazemi su ustaljeni izrazi prenesena značenja.
- b) Frazemi se nikad ne ostvaruju kao cjelina.
- c) Frazem može biti i samostalna rečenica.
- d) Frazem ima značenje kao cjelina.

Zadatak 20. Poveži značenje navedenih frazema.

Zakopale smo ratnu sjekiru. •	• očajavati
Bio sam bijela vrana. •	• drugačiji od ostalih
On je nevjerni Toma. •	• ne vjeruje nikomu
Čupala sam si kosu s glave. •	• pomiriti se

Zadatak 21. Objasni značenje frazema.

Njima ne teče med i mlijeko. _____

Traži stalno dlaku u jajetu. _____

Pala mu je sjekira u med. _____

Dali su mi zeleno svjetlo. _____

Zadatak 22. Uoč i frazeme u tekstu i podcrtaj ih.

Jučer mi je mrak pao na oči. Imamo treninge nekoliko puta tjedno, a dvorana je bogu iza nogu. Toliko sam hodala da sam na kraju bila umorna za treniranje. Htjela sam nešto reći trenerici, ali sam pregrizla jezik. Sjetila sam se bake koja mi često govori da držim jezik za zubima i da ne dolijevam ulje na vatru. Samo se nadam da ćemo opet trenirati u staroj dvorani. Na povratku sam sreća Josipu koja mi je u povjerenju rekla da je Dario okrenuo ploču u svom životu. Rekla mi je da ne udarim sada na sva zvona o tome. I na kraju dana doznala sam da sam u raspodjeli kućnoga proračuna ovoga mjeseca ostala kratkih rukava. Ništa od novih tenisica. Naljutila sam se i nešto mrmljala na što je mama rekla da pazim na rječnik jer nismo zajedno pasle koze.